

Příklad

Ukažte, že matice

$$A(t) = \frac{1}{4} \begin{pmatrix} 3 \cos 2t - 1 & 4 - 3 \sin 2t \\ -4 - 3 \sin 2t & -1 - 3 \cos 2t \end{pmatrix}$$

má vlastní čísla $\frac{1}{4}(-1 \pm \sqrt{7}i)$ pro každé t .

┌

Důkaz

Chceme aby determinant $(A - \lambda I)$ byl nulový. Ten je roven

$$\begin{aligned} 0 &= \left(\frac{1}{4}(3 \cos 2t - 1) - \lambda \right) \left(\frac{1}{4}(-1 - 3 \cos 2t) - \lambda \right) - \frac{1}{16}(4 - 3 \sin 2t)(-4 - 3 \sin 2t) = \\ &= \left(\lambda + \frac{1}{4} \right)^2 - \frac{9}{16} \cos^2 2t - \frac{9}{16} \sin^2 2t + 1 = \lambda^2 + \frac{1}{2} \lambda + \frac{1}{16} + \frac{7}{16}. \end{aligned}$$

└ To má řešení $\frac{-\frac{1}{2} \pm i \sqrt{2 - \frac{1}{4}}}{2} = \frac{1}{4}(-1 \pm i \sqrt{7})$

□

Příklad

Ukažte, že $e^{\frac{t}{2}} \begin{pmatrix} -\cos t \\ \sin t \end{pmatrix}$ je řešením rovnice $x' = A(t)x$.

┌

Důkaz

Prostě dosadíme:

$$\begin{aligned} x' &= \frac{e^{\frac{t}{2}}}{2} \begin{pmatrix} -\cos t \\ \sin t \end{pmatrix} + e^{\frac{t}{2}} \begin{pmatrix} \sin t \\ \cos t \end{pmatrix} = \frac{e^{\frac{t}{2}}}{4} \begin{pmatrix} -2 \cos t + 4 \sin t \\ 2 \sin t + 4 \cos t \end{pmatrix}. \\ A(t)x &= \frac{e^{\frac{t}{2}}}{4} \begin{pmatrix} -3 \cos t \cos 2t + \cos t + 4 \sin t - 3 \sin 2t \sin t \\ +4 \cos t + 3 \cos t \sin 2t - \sin t - 3 \sin t \cos 2t \end{pmatrix} = \\ &= \frac{e^{\frac{t}{2}}}{4} \begin{pmatrix} -3 \cos^3 t + 3 \cos t \sin^2 t + \cos t + 4 \sin t - 6 \sin^2 t \cos t \\ 4 \cos t + 6 \sin t \cos^2 t - \sin t + 3 \sin^3 t - 3 \sin t \cos^2 t \end{pmatrix} = \\ &= \frac{e^{\frac{t}{2}}}{4} \begin{pmatrix} -2 \cos t + 4 \sin t \\ 2 \sin t + 4 \cos t \end{pmatrix} \end{aligned}$$

└

□

Příklad

Najděte řešení rovnice $x' = A(0)x$ (pro nějakou počáteční podmínku) a ukažte, že se vzdaluje od počátku v místech poblíž osy x .

┌

Řešení

Řešením je například (spočítal jsem rozklad matice, maticovou exponenciálu a tak jsem došel k tomuto řešení)

$$e^{-\frac{t}{4}} \begin{pmatrix} \cos \frac{\sqrt{7}}{4}t + \sqrt{7} \sin \frac{\sqrt{7}}{4}t \\ \cos \frac{\sqrt{7}}{4}t - \sqrt{7} \sin \frac{\sqrt{7}}{4}t \end{pmatrix}.$$

Pokud je řešení v ose x , pak je $e^{-\frac{t}{4}} \left(\cos \frac{\sqrt{7}}{4}t - \sqrt{7} \sin \frac{\sqrt{7}}{4}t \right) = 0$. Navíc pokud bude znamínko derivace v první souřadnici odpovídat znamínku první souřadnice, tak se řešení vzdaluje od počátku (druhá souřadnice v ose x nemá vliv). Tato derivace je

$$\begin{aligned} -\frac{1}{4}e^{-\frac{t}{4}} \cdot \left(\cos \frac{\sqrt{7}}{4}t + \sqrt{7} \sin \frac{\sqrt{7}}{4}t \right) + e^{-\frac{t}{4}} \cdot \left(-\frac{\sqrt{7}}{4} \sin \frac{\sqrt{7}}{4}t + \frac{7}{4} \cos \frac{\sqrt{7}}{4}t \right) = \\ = e^{-\frac{t}{4}} \left(\frac{3}{2} \cos \frac{\sqrt{7}}{4}t - \frac{\sqrt{7}}{2} \sin \frac{\sqrt{7}}{4}t \right) \stackrel{*}{=} e^{-\frac{t}{4}} \cos \left(\frac{\sqrt{7}}{4}t \right). \end{aligned}$$

Kde $*$ je podle toho, že druhá souřadnice je rovna 0. Stejně tak první souřadnice je rovna

$$e^{-\frac{t}{4}} \left(\cos \frac{\sqrt{7}}{4}t + \sqrt{7} \sin \frac{\sqrt{7}}{4}t \right) \stackrel{*}{=} (1 + \sqrt{7}) e^{-\frac{t}{4}} \cos \frac{\sqrt{7}}{4}t.$$

Tedy (v ose x) znamínko derivace první souřadnice řešení sedí s jeho znamínkem, tedy se zde řešení opravdu vzdaluje.

└